

Vlakem z Masaryčky do Hostavic

Název historické obce **Hostavice** je odvozen od původní blatné vsi Hostawitz. První písemné zprávy o této zemědělské osadě se datují k roku 1432. Součástí hlavního města Praha se obec stala až v roce 1968. Zajímavé je, že tady dodnes rezonuje jméno **Tomáše Bati**, jistě se dozvíme proč. Turistickým lákadlem je i nedávno pro veřejnost otevřený zámecký park, před desítkami let vysazené aleje a krásná příroda v okolí, to všechno je důvod pro turistickou partu z „Jedničky“ k malému výletu právě sem, na samý východní okraj Prahy do Hostavic.

Čtvrthodinka jízdy z centra a vystupujeme na zastávce **Dolní Počernice**. Samotné Hostavice na svoji zastávku stále ještě čekají. Koleje pro novou linku S 61 příměstské dopravy Smíchov – Běchovice jsou nataženy již dávno, chybí maličkost, vybudovat zastávky, zatím tu jezdí jen nákladní vlaky. Depo Hostivař, Malešice, Jiráskova čtvrť, Jahodnice, Hostavice, zdá se, že postavení pěti nových zastávek je nekonečný příběh.

Nám se ale zastávka v Dolních Počernicích na úplně jiné trati docela hodila. Jenom pár desítek metrů od stanice jsme se zastavili na **rozhraní Hostavic a Dolních Počernic** u vzrostlé aleje patřící již dnes spolu s přilehlým lesíkem do historie Hostavic.

Alej je v dobré kondici, v roce 2020 byly nemocné stromy nahrazeny novými, lesík vyčištěn od náletů, terén upraven, posekán a vysazeny jarní cibuloviny krokusy, narcisy, tulipány, v jarních měsících je to pastva pro oči. Dnes jsme ale na prahu léta tak na nás zbyly již jen zasychající listy. Nevadí, na kráse této výjimečné aleje vysazených dnes téměř stoletých jasanů a javorů to nic neubralo.

Alej je za námi a ulice Novozámecká nás přivádí do **městského parku Vidlák**. Hned na okraji v malém kruhovém objezdu se hlásí historie místa. Obecní studna, kdysi důležitý zdroj pitné vody. Díky místnímu spolku patriotů byla v roce 2020 zrenovovaná. Studna s pumpou je dnes plně funkční památkou.

Ta největší přírodní památka je ale teprve před námi. **Duby letní v parku Vidlák.** Těžko se to popisuje, tyto nádherné a na první pohled zdravé duby jsou tady s námi již druhé století. Jen pár metrů od nich se vynořuje z podzemí Hostavický potok.

A tady ho máme krasavce, ten nejslavnější dub letní stáří 170 let výška 28 metrů obvod kmene 3 metry.

Skupina zbývajících sedmi dubů udivuje svoji rozložitostí a širokým větvením. Jsou skutečnou ozdobou parku.

Na park navazuje klidná ulice **Vidlák**, dokonce i protější hospoda je Vidlák, těžko říct proč, možná původním obyvatelům se říkalo „Vidláci“. Nás ale tahle ulice vede ke druhé aleji na okraji městské zástavby. **Krásná lipová alej** jen o málo mladší než ta u nádraží, je to dokonalý a významný krajinný prvek s výhledem na **Suchý poldr Čihadla**.

Výhled na suchý poldr, v dálce obrysy sídliště Černý most

Chvilka odpočinku na konci lipové aleje a Boží muka po nedávné opravě

Lipová alej v mírném svahu nás přivádí na okraj **Suchého poldru**. Proč se mu vlastně říká suchý, když se tu potkávají dva potoky Hostavický a Svěpravický s říčkou Rokytkou, několik rybníků a bezpočet mělkých tůní? Odpověď je v tom, k čemu je vlastně suchý polder dobrý. Slouží k zachycování extrémních přívalových srážek. Suchý polder Čihadla má rozlohu 27 hektarů a dokáže zachytit až 70 000 m³ vody, dokáže zajistit vzednutí až do výšky 4 metry. Proti této situaci je dnes opravdu suchý. Pojďme se na něj trochu podívat, Lýdie s Hanou pořídily spoustu zajímavých fotografií.

Je víc možností jak sestoupit do suchého poldru, jedna z nich je brod přes Rokytku, pro nás zbytečně dramatické, jednodušší bude nedaleký můstek. Ten nás nasměroval k přírodní památce V pískovně. Krása jen těžko s něčím srovnatelná.

O zdejší přírodě se tady dá ledacos dozvědět na instalovaných panelech a deskách

Nespočet tůní a můstků přes Hostavický a Svěpravický potok i přes Rokytku nás provází cestou poldrem Čihadla

Prošli jsme slabou polovinu poldru a jsme opět na okraji hostavické zástavby. Tady hned u ústí Hostavického potoka na nás čeká další přírodní památka. Dva státem chráněné **duby letní stáří 160 let** výška 20 metrů obvod kmene 3,7metru.

Mezi duby lze najít v Hostavicích ledaco, třeba i umělecké dílo, za které by se nestyděl ani Michelangelo. Renesance to sice není zato krása vytvořená samotnou přírodou.

Nám již dnes nezbývá než sledovat Hostavický potok až k bývalému **Kolmanovu velkostatku** se sýpkou, mlýnem a hospodářskými budovami, ten tvořil střed obce kdysi a ani dnes tomu není jinak. Velkostatkář si poblíž svých nemovitostí ve 2. polovině 19. století postavil patrovou vilu dnes označovanou jako **hostavický zámek**.

A jak to všechno souvisí s **Tomášem Baťou**? Ten měl s Hostavicemi velké plány. Koupil od statkáře Kolmana vilu s rozsáhlými pozemky včetně Jahodnice. Měl připravené projekty na vybudování celého nového satelitního zahradního města rodinných domů, školy, obchodů. Počítal také s bydlením pro československé legionáře za jejich zásluhy o vznik našeho státu. Nic z toho se nakonec neuskutečnilo. Po jeho tragické smrti sice ve všem pokračoval jeho bratr Jan Antonín Baťa, ale další tragédie na sebe nenechala dlouho čekat. Nástup nové politické moci, znárodnění a všechny plány přišli vniveč.

Jsme před hostavickým zámkem. Po pravé straně máme to málo, co zbylo z Kolmanova velkostatku. Všechny objekty jsou ale opraveny a komerčně využívány. Původní podobu si zachoval vysoký špýchar. Proti statku je asi nejstarší hostavická památka, dnes **pěkně opravená zvonička se šindelovou stříškou. Pochází z roku 1738.**

Zámek stojí na okraji zámeckého parku. Jeho novorenesanční budova dnes slouží jako mateřská školka a soukromá vysoká škola tělovýchovy a sportu Palestra. Brána **do parku Pilská** je otevřená jako by říkala, vstupte. Celá desetiletí tomu tak nebylo. Dnes je park ve výborné kondici, je současně dětským hřištěm, sportovištěm i místem k odpočinku s příjemným posezením v kruhovém objektu malé kavárny. S opraveným zámkem a dobře udržovanou přírodou je chloubou Hostavic.

Autorem mramorové sochy u vchodu do zámku je sochař Jaroslav Brož. Zhotovil ji v roce 1972 a nazval „Úrodná země“.

Na pozadí našeho snímku to není příliš vidět ale na druhém okraji parku je příjemná kruhová kavárna jmenuje se „**Na dřevo**“ všední dny otevírá až odpoledne.

Tak to je konec našeho malého pátečního výletu „Před polednem“. Podívali jsme se na krásnou mramorovou sochu obešli zámek, vyfotili se a vydali k nedaleké stanici autobusu. Předpoklad že to stačíme do slibovaného deště vyšel na 100%. Zkrátka jeden z dalších příjemně strávených krásných dnů.

Výlet připravili Mirek a Zdenka Bernátovi, kronika Mirek, obětavě fotily Hana Mašková a Lydie Stoupová.

V Hostavicích 31. května 2024.

Ještě co mne potěšilo: při výletu do polské Osówki si na mne vzpomněly holky z turistické party. Poslaly fotky s podpisem Turistická parta zdraví šéfa

